

Program september 2023

Papier – vlákno – tkanina / Bratislava / 12. 9. / 17:00

Poľský inštitút v Bratislave

Námestie SNP 27, Bratislava

- výstavy
- koncerty
- prednášky
- kurzy poľštiny
- filmy
- divadlo
- knižnica
- čítareň
- noviny
- časopisy
- informačné centrum
- podpora akcií

● PODUJATIE V PRIESTOROCH POĽSKÉHO INŠTITÚTU

● VÝSTAVA ● DIVADLO ● KNIHA ● KONCERT ● FILM ● INÉ

- Bratislava — **Republika mnohých národov**
Do 8. 9.
- Bratislava — **Varšava – European Best Destination 2023**
Do 25. 9.
- Bratislava — **Svet sa zbláznil. Surrealistická príručka ako prežiť'**
5. 9. / 17:30
- Bratislava — **Obraz prírody**
6. 9. / 18:00
- Bratislava — **Národné čítanie 2023 | Eliza Orzeszkowa: Nad Niemnem**
9. 9. / 9:30
- Bratislava — **Papier – vlákno – tkanina**
12. 9. / 17:00
- Bratislava — **Premiéra videoklipu k piesni Szpieg**
21. 9. / 18:00
- L. Mikuláš — **Mosty Gesharim: Robert Kuśmierski**
21. 9. / 19:30
- Bratislava — **Diskusný večer ÚPN: Rok 1938 – Poľsko a Slovensko v mníchovskej kríze**
28. 9. / 17:00
- Bratislava — **Výstava poľskej knižnej ilustrácie pre deti**
Od 28. 9.
- Žilina — **Žilinský literárny festival: Aleksandra Lipczak**
28. – 30. 9.
- Bratislava — **Biela noc 2023**
29. 9. – 1. 10.

Republika mnohých národov

Bratislava

Do 8. 9.

Pol'ský inštitút,

Nám. SNP 27

instytutpolski.pl/bratislava

Od konca 14. storočia až do konca 18. storočia existovala na území dnešného Poľska, Litvy, Ukrajiny a Bieloruska unikátna republika, ktorá bola kedysi najväčším európskym štátom a ktorá namiesto ozbrojenej expanzie vznikla mierovým spojením Poľského kráľovstva a Litovského veľkokniežatstva. Reč je o **Poľsko-litovskej únii** (známej aj ako Lublinská únia alebo Republika oboch národov). Hoci republika postupne podľahla tlaku okolitých absolutistických monarchií na čele s moskovským cárstvom, jej dedičstvo v podobe étosu občianskej slobody, demokratickej participácie a rozmanitosti pretrvalo. Výstavu pôvodne pripravil Poľský inštitút v Prahe v spolupráci okrem iného s Veľvyslanectvom Litovskej republiky v Prahe a kanceláriou Sviatlany Cichanovskej, zvolenej líderky Bieloruska.

Varšava – European Best Destination 2023

Bratislava
Do 25. 9.

*Neformálna galéria
Poľského inštitútu,
Klobučnícka ul.
instytutpolski.pl/bratislava*

Tohtoročným víťazom hlasovania o **Najlepšiu európsku turistickú destináciu 2023** sa v silnej konkurencii stalo hlavné mesto Poľska, ktoré získalo 142 000 hlasov zo 130 krajín z celého sveta. Je to doposiaľ najväčší počet odovzdaných hlasov v celej histórii súťaže! Po **Varšave** sa na ďalších miestach umiestnili Atény, Maribor, Viedeň a Cittadella. Čo tak si v roku 2023 naplánovať výlet či celú dovolenku v najlepšej európskej destinácii? O návšteve Varšavy vás určite presvedčí aj výstava v našej Neformálnej galérii, ktorá približuje poľskú metropolu ako mesto klasiky, zelene, Chopina, Visly, aktívneho športu, sentimentu, gastronómie, kultúry, zábavy, podnikania či rodinných atrakcií. **Pozývame do Varšavy!**

Svet sa zbláznil. Surrealistická príručka ako prežiť'

Bratislava
5. 9. / 17:30

*Pol'ský inštitút,
Nám. SNP 27
instytutpolski.pl/bratislava*

Knihou **Svet sa zbláznil. Surrealistická príručka ako prežiť'** sa slovenským čitateľom po prvý raz predstavuje poľská spisovateľka, umenovedkyňa, literárna vedkyňa a prekladateľka z francúzštiny **Agnieszka Taborska**, jedna z najvýznamnejších svetových odborníčok na surrealizmus. Je tiež autorkou poviedok, reportáží a kníh pre deti. O nevšedný vzhľad Príručky sa postaral nielen v poľskom origináli, ale aj v slovenskej mutácii, grafickou úpravou a ilustráciami renomovaný poľský grafický dizajnér **Lech Majewski**, ktorý pôsobí na Akadémii výtvarných umení vo Varšave a venuje sa predovšetkým plagátovej tvorbe a knižnému dizajnu. Slovenské vydavateľstvo **Petrus**, ktoré vydalo túto knihu v preklade **Júlie Sherwood**, pozýva na diskusie: **4. septembra o 18:00 v Nitre** (Pod Vríškom, Kupecká 8), **5. septembra o 17:30 v Poľskom inštitúte v Bratislave** aj s účasťou L. Majewského (moderuje **Weronika Gogola**) a **6. septembra o 17:30 v Komárne** (Knihnica Józsefa Szinnyeiho, Eötvösa 35).

Agnieszka Taborska

SVET SA ZBLÁZNIL
SURREALISTICKÁ PRÍRUČKA
AKO PREŽIŤ

Ilustrácie a dizajn Lech Majewski

Vernisáž výstavy sa uskutoční v stredu
6. septembra 2023 o 18.h
Galéria Umelka
Dostojevského rad 2, Bratislava

MADIEJ ALEKSANDROWICZ
TOMASZ MILANOWSKI
BŁAŻEJ OSTOJA LNIŚKI

O b r a z p r í r o d y

6-18.
2023

Kurátor: Miroslaw Lewandowski

Obraz prírody

Bratislava

6. 9. / 18:00

Galéria Umelka,

Dostojevského rad 2

Výstava **Obraz prírody** je stretnutím troch umeleckých osobností. **Maciej Aleksandrowicz**, **Tomasz Milanowski** a **Błażej Ostoja Lniski** sú renomovaní poľskí umelci, ktorí aktívne participujú na umeleckom živote a úspech zaznamenali na národnej i medzinárodnej úrovni. Sú tiež profesormi na Akadémii výtvarných umení vo Varšave a už roky – verní svojej misii – budujú tvár svojej alma mater. Prof. **Błażej Ostoja Lniski** v súčasnosti pôsobí ako rektor varšavskej Akadémie výtvarných umení, prof. **Tomasz Milanowski** je dekanom Fakulty maľby tejto vysokej školy a prof. **Maciej Aleksandrowicz** stojí na čele jedinečného miesta v celosvetovom meradle – **Centra poľského sochárstva v Orońsku**, kde sa stretávajú umelci z celého sveta. Autorov spája nielen ich alma mater, ale aj skúsenosti, ktoré nadobudli počas štúdia na Akadémii výtvarných umení vo Varšave v ateliéroch prof. Stefana Gierowského, Rajmunda Ziemskeho alebo Stanisława Słoninu. Spoločne tak vo svojej tvorbe deklarujú fascináciu prírodou, ktorá je pre nich nevyčerpatelným zdrojom inšpirácie – a vytvorili jej vlastnú, zrelú a originálnu víziu. Stretnutie troch umeleckých osobností a prezentácia ich diel vo výstavných priestoroch Galérie Umelka je určite príležitosťou na rozjímanie nad špičkovým umením. Iniciátorom, organizátorom a kurátorom výstavy je **Miroslaw Lewandowski**, poľský zberateľ, podporovateľ a mecenas kultúry, ktorý už viac ako 30 rokov žije v Prahe. Dlhé roky tak objavuje a prezentuje zaujímavé umelecké prístupy, pričom sa stal ambasádorom poľského umenia v Čechách a na Slovensku. Výstava, ktorá sa uskutoční pod patronátom **Velvyslanectva Poľskej republiky v Bratislave**, potrvá do **18. septembra**.

Národné čítanie 2023

Eliza Orzeszkowa: Nad Niemnem

Bratislava

9. 9. / 9:30

Pol'ský inštitút,

Nám. SNP 27

instytutpolski.pl/bratislava

Podujatie Národné čítanie organizuje od roku 2012 prezident Poľskej republiky. Pre tento rok vybral prezident Poľskej republiky **Andrzej Duda** s manželkou **Agatou Kornhauser-Duda** pozitivistický román **Nad Niemnem Elizy Orzeszkowej** z roku 1888 (pred knižným vydaním román vychádzal časopisecky), ktorý predstavuje život poľskej spoločnosti 19. storočia do januárového povstania. Počas tohtoročného 12. ročníka Národného čítania budú úryvok E. Orzeszkowej recitovať žiaci a pedagógovia Poľskej školy pri Velvyslanectve Poľskej republiky v Bratislave. Z Národného čítania v Poľskom inštitúte vznikne videozáznam, ktorý bude neskôr dostupný na našom Facebooku.

Eliza Orzeszkowa
Nad
Niemnem

papier vlákno tkanina

agnieszka chrzanowska-małys
sylwia lis-persona
elżbieta zrobek
olga didkivska

vernisaż:
12.09.2023 / 17:00

trwanie wystawy:
12.09.2023-31.10.2023

Polský inštitút
Nám. SNP 27,
Bratislava

instytutpolski.pl/bratislava

POLAND
FIRST TO HELP

STAND WITH
UKRAINE

POLSKÝ
INŠTITÚT
BRATISLAVA

Papier – vlákno – tkanina

Bratislava
12. 9. / 17:00

*Pol'ský inštitút,
Nám. SNP 27
instytutpolski.pl/bratislava*

Papier, vlákno, tkanina – výstava prezentujúca tvorbu štyroch umelkýň, ktorých tvorivé bádanie sa koncentruje na vlákno v najširšom zmysle tohto slova. Výstava tak predstavuje objekty z ručne čerpaného papiera a tkaniny, ktoré sú formou osobnej, umeleckej expresie jedinečnej a metamorfnej povahy. Objekty vytvorené z papiera na báze recyklovaného materiálu pochádzajúceho z organickej hmoty, ktorých autorkami sú poľské umelkyne **Agnieszka Chrzanowska-Małyś**, **Sylwia Lis-Persona** a **Elżbieta Zrobek**, dopĺňajú textilie ukrajinskej umelkyne **Olgý Didkivskej**, ktoré hovoria o skúmaní vesmíru. Napriek spoločnému menovateľovi v podobe vlákna nás každá z nich sprevádza individuálnym svetom. Pri pozornom pohľade na vystavené diela možno vnímať rozmanité možnosti, ktoré ponúka vlákno. Výstava potrvá do 31. októbra.

#StandWithUkraine
#PolandFirstToHelp

Premiéra videoklipu k piesni **Szpieg**

Bratislava
21. 9. / 18:00

*Poľský inštitút,
Nám. SNP 27
www.polonia.sk*

Poľský klub (občianske združenie Poliakov žijúcich na Slovensku) pozýva na premiéru videoklipu k piesni **Szpieg** zo svojho najnovšieho CD albumu **Bardzo ważna rzecz**. Pieseň skomponoval Stano Stehlík, autorkou slov je **Małgorzata Wojcieszynska**. Vo videoklipe, ktorý sa natáčal na hrade v Čachticiach, vystupuje **Ewa Sipos**, kvartet **Laugaricio**, **Marcus Zima** pod režisérskou taktovkou **Juraja Lehtu**.

Mosty Gesharim: Robert Kuśmierski

Liptovský Mikuláš
21. 9. / 19:30

Synagóga,

Hollého 11

www.mosty-gesharim.sk

Mosty – Gesharim spájajú stredoeurópsky kultúrny priestor už viac ako dve desaťročia. V rámci projektu Vyšehradská spolupráca sa stretávajú poprední poľskí, slovenskí, českí a maďarskí umelci a hudobníci. Tento rok sa na koncerte predstaví aj poľský akordeonista a klavirista **Robert Kuśmierski**, ktorý od roku 2010 spolupracuje s Jaromírom Nohavicom, ktorého často sprevádza na koncertoch. Nahrávku z koncertu odvysielala RTVS koncom roka počas vianočných sviatkov.

Diskusný večer ÚPN: Rok 1938 – Poľsko a Sloven- sko v mníchovskej kríze

Bratislava
28. 9. / 17:00

*Pol'ský inštitút,
Nám. SNP 27
www.upn.gov.sk*

Septembrový **Diskusný večer Ústavu pamäti národa** bude venovaný téme **Rok 1938 – Poľsko a Slovensko v mníchovskej kríze**. Tá vypukla na konci 30. rokov 20. storočia vznesením nárokov nemeckého kancelára Adolfa Hitlera voči Československu. O situácii v Československu a poľskej perspektíve budú diskutovať pozvaní odborníci, ktorých mená budú zverejnené počas septembra na stránke Ústavu pamäti národa a Poľského inštitútu v Bratislave.

**DISKUSNÉ
VEČERY
ÚSTAVU
PAMÄTI
NÁRODA**

Výstava pol'skej knižnej ilustrácie pre deti

Bratislava
Od 28. 9.

Pol'ský inštitút,
Neformálna galéria,
Klobučnícka ul.
instytutpolski.pl/bratislava

Bienále ilustrácií Bratislava je najväčšou súťažnou výstavou originálov ilustrácií detskej a mládežníckej literatúry a patrí k najväčším svojho druhu na svete. Súčasťou aktuálneho ročníka bude aj výstava poľských autorov ocenených počas predchádzajúcich ročníkov BIB, ktoré organizuje Medzinárodný dom umenia pre deti Bibiana v Bratislave. Expozícia bude sprievodným podujatím tohtoročného bienále a záujemcovia ju nájdu v Neformálnej galérii Poľského inštitútu na Klobučníckej ulici. Výstava potrvá do **4. decembra**.

B I E N Á &
I L U G R Á C I
B R A T S L V A
2 9 R O Č N Í K

Žilinský literárny festival: Aleksandra Lipczak

Žilina
28. – 30. 9.

Nová synagóga,
J. M. Hurbana 11
www.zlf.sk

Na 20. ročníku **Žilinského literárneho festivalu** vystúpi aj poľská novinárka a reportérka **Aleksandra Lipczak**, ktorá predstaví svoju reportážnu knihu v českom preklade **Lajla znamená noc** (Lajla znaczy noc, 2020, česky 2023 v preklade Martina Veselku). V nej sa vracia k španielskej histórii úzko spojenej s dneškom – k stretu islamu a kresťanstva. Andalúzia bola totiž po mnohé stáročia malým laboratóriom koexistencie rôznych náboženstiev a tradícií, medzi ktorými sa hranice niekedy stierali a niekedy bránili ohňom a mečom. Kniha pomáha pochopiť jednu zo základných otázok našej doby, vzťah Európy s moslimským a arabským svetom. Za túto reportáž získala cenu Beaty Pawlak a bola nominovaná na prestížne ocenenie Nike.

Biela noc 2023

Ondrej Revický: Prázdnno

Bratislava

29. 9. – 1. 10.

Eurovea,

Pribinova 8

bielanoc.sk

Biela noc na jeseň už tradične premení ulice Bratislavy na magickú nočnú prechádzku súčasným umením, svetlom a ilumináciami. Jej súčasťou bude aj umelecký projekt slovenského umelca **Ondreja Revického**, ktorý v súčasnosti pracuje a žije v Poľsku, pričom pedagogicky pôsobí na Rzeszowskej univerzite. Vo svojom umeleckom projekte **Pustka/Prázdnno** približuje tému prázdnoty na úrovni verejného priestoru, ale tiež na úrovni osobných činov a rozhodnutí. Prázdnota je priestorom nekonečných možností. Inštalácia zo 14 svetelných reklám bola pôvodne vytvorená pre projekt **Centrum światów jest tutaj v Przemysłu** a vo svojej podstate bola navrhnutá do prázdnych alebo schátraných priestorov. Ide o „prázdnu reklamu na nič“, ktorá koncentruje pozornosť na potenciáli prázdna.

Odporúčame: Klavírny recitál Jonathana Fournela

Košice

5. 9. / 19:00

*Dom umenia,
Moyzesova 66
www.sfk.sk*

Mladý francúzsky virtuóz **Jonathan Fournel**, víťaz mnohých prestížnych súťaží, uvedie na záver svojho klavírneho recitálu v Košiciach aj **Variácie na poľskú ľudovú tému Karola Szymanowského**. Ide o dielo mladého skladateľa ešte z čias jeho štúdií, ktorým získal uznanie poľských kritikov po jeho prvom uvedení v roku 1906. Počas koncertu zaznejú ešte skladby Ludwiga van Beethovena a Césara Francka.

Odporúčame: BHS 2023: **Drážďanská filharmónia** **pod taktovkou Krzysztofa** **Urbańského**

Bratislava
30. 9. / 19:30

Koncertná sieň Slovenskej filharmónie,
Nám. E. Suchoňa 1
www.bhsfestival.sk

Drážďanská filharmónia sa na aktuálnom koncerte v rámci Bratislavských hudobných slávností 2023 predstaví pod taktovkou energického, mladého poľského dirigenta **Krzysztofa Urbańského**, ktorý – rovnako ako sólista koncertu, violončelistka **Julia Hagen** – vystúpi v Bratislave po prvý raz. Z poľskej tvorby si dirigent vybral pre BHS skladbu **Wojciecha Kilara Orawa** inšpirovanú folklórom a hýriacu spontánnosťou, temperamentom a energiou. Z repertoára koncertu zaznie aj Koncert pre violončelo a orchester č. 1 a mol, op. 33 (Camille Saint-Saëns) a Symfónia č. 4 f mol. op. 36 (Piotr Iljič Čajkovskij).

Focus na: **Festival poľských celovečerných filmov v Gdyni 2023**

18. – 23. 9. / festiwalgdynia.pl

Festival poľských celovečerných filmov je jedným z najväčších filmových podujatí v Poľsku a jediným, ktoré propaguje poľskú kinematografiu v takom veľkom rozsahu. Najnovšie poľské filmy sa každoročne uchádzajú **v Gdyni** o hlavnú cenu – **Zlaté levy**. Do užšieho výberu aktuálneho 48. ročníka festivalu sa dostalo šesťnásť filmov – nájdeme medzi nimi napríklad 2 celovečerné režisérске debuty a 4 druhé filmy režisérov.

Festival v Gdyni je predovšetkým prehliadkou poľskej kinematografie. Filmári tu uvádzajú najlepšie filmy roka, vystupujú tu najvýznamnejší filmoví tvorcovia a diskutuje sa tu o najhorúcejších a najzaujímavejších témach. Súčasnosť sa na festivale stretáva v dialógu s históriou: nová generácia filmových tvorcov sa konfrontuje s majstrami a noví kritici reinterpretojú klasiku poľského filmu. Gdynský festival v úmysle plniť aj vzdelávaciu funkciu: chce učiť o filme, pripomínať klasiku, prezentovať poľské filmy v kontexte úspechov iných filmárov v tejto časti Európy. Festival poľského filmu v Gdyni ponúkne tradične miesto filmovým projekciám, koncertom, výstavám, konferenciám, zaujímavým diskusiám a debatám

V hlavnej súťaži o hlavnú cenu zabojujú tieto filmové novinky: **Chłopi** (rež. DK Welchman/aka Dorota Kobiela, Hugh Welchman), **Doppelgänger. Sobowtór** (rež. Jan Holoubek), **Figurant** (rež. Robert Gliński), **Fin del mundo?** (rež. Piotr Dumała), **Freestyle** (rež. Maciej Bochniak), **Horror Story** (rež. Adrian Apanel), **Imago** (rež. Olga Chajdas), **Jedna dusza** (rež. Łukasz Karwowski), **Kos** (rež. Paweł Maślona), **Łęk** (rež. Sławomir Fabicki), **Raport Pileckiego** (rež. Krzysztof Łukaszewicz), **Różyczka 2** (rež. Jan Kidawa-Błoński), **Sny pełne dymu** (rež. Dorota Kędzierzawska), **Święto ognia** (rež. Kinga Dębska), **Święty** (rež. Sebastian Buttny), **Tyle co nic** (rež. Grzegorz Dębowski).

Pozývame do Gdynie!

**POLISH
FILM
FESTIVAL**

Pol'ský Inštitút v Bratislave súčasťou projektu Art as evidence / Umenie ako dôkaz

V čoraz zložitejšom mediálnom prostredí s množstvom platforiem, kanálov a fór sa ľahko šíria **dezinformácie, falošné správy, vojnová propaganda a konšpiračné teórie**, ktoré sa stále ťažšie odhaľujú. Výsledkom môže byť náchylnosť na dezinformácie, konšpirácie a propagandu, najmä u mladých ľudí. **Art as Evidence** je projekt, ktorý vyzýva ľudí, aby sa zamysleli nad pravdou a nepravdou v čase vojny v Európe. Ponúka inovatívny prístup, kombinuje kritickú žurnalistiku, umenie, vzdelávanie, dizajn a výskum do časového think&tanku, ktorý kriticky a hravo spochybňuje, vyvracia a obchádza toxické naratívy, s ktorými sme denne konfrontovaní.

Projekt sa rozvíja prostredníctvom rôznych formátov z oblasti **umenia, žurnalistiky, designu a vzdelávania**. **Miscommunication Academy** je šťastí umeleckou intervenciou, šťastí think&tankom s diskusiami a workshopmi pre tvorbu obsahu, zameranými na rôzne aspekty dezinformácií a konšpiračných teórií v mediálnom priestore 21. storočia a na to, ako formujú a ovplyvňujú naše myslenie o sociálnych skupinách. Na jeseň sa uskutočnia **dve akadémie**, každá bude trvať 2 dni, pričom prvá sa zameria na cieľovú skupinu mladých dospelých a druhá na cieľovú skupinu pedagógov. Počas trvania projektu vznikne tiež

séria textov na relevantné témy, založených na programe oboch akadémií. Všetky články budú zverejnené v novinách **Miscommunication Newspaper**, ktoré budú mať online a tlačennú verziu. V rámci projektu sa rovnako pripravujú **vzdelávacie materiály pre školy**, ktoré sa po skončení projektu môžu používať na základe bezplatnej licencie.

Umenie ako dôkaz je projekt EUNICu Bratislava (Francúzsky inštitút, Goethe-Institut, Poľský inštitút, Velvyslanectvo Holandska) a Inštitútu pre aktívne občianstvo, novín Kapitál, filmového festivalu Jeden svet, Kunsthalle Bratislava a združenia Mladý pes. **EUNIC** – European Union National Institutes for Culture – je sieť národných kultúrnych inštitútov a organizácií krajín EÚ, s 39 partnermi zo všetkých členských štátov EÚ a pridružených krajín.

48

FPFF

FESTIWAL POLSKICH FILMÓW FABULARNYCH

Gdynia 18 — 23 września 2023

www.festiwalgdynia.pl

[@FPFFGDYNIA](https://www.instagram.com/fpffgdynia)

[#48FPFF](https://twitter.com/fpffgdynia)

Pol'ský inštitút v Bratislave

Nám. SNP 27 | P. O. Box 153

814 99 Bratislava

+421 2 544 32 013

+421 2 544 32 030

program.bratislava@instytutpolski.pl

FB: PolskyInstytutBratislava

TW: @PLInstytutBrat

www.instytutpolski.pl/bratislava

Pol'ský inštitút v Bratislave

je pre verejnosť otvorený nasledovne:

pon. 10:00 - 16:30 | ut.-štv. 10:00 - 17:00 | piat. 9:00 - 15:00

Všetky zmeny v programe vyhradené.

Vstup na podujatia v Poľskom inštitúte je voľný, pokiaľ nie je uvedené inak.

Papier – vlákno – tkanina / Bratislava / 12. 9. / 17:00

